

I Henshold til Deres Excellences førnævnte Circulaire bleve navnlig de Gjenstande, som det særligt fremhæver, forhandlede ved Stiftets udvidede Landemode. En fuldstændig Meddelelse om disse Forhandlinger skal tilstilles Ministeriet efter de tvende Secretairens redigerede Optegnelser i Landemodsacten, men da Deres Excellence har gunstigt anmodet mig om at indsende Beretning til Ministeriet om bemeldte Forhandlinger tilligemed min egen Betænkning om Sagen, saa betimeligt, som det paa nogen Maade kan skee, undlader jeg ikke foreløbig at meddele nedensstaaende Optegnelser om, hvad der ved Forhandlingerne især synes at egne sig til Deres Excellences Opmærksomhed:

Lirsdagen den 2den Juli Kl. 10^{1/2} forsamlede ca. 86 af Stiftets Geistlige sig i Cathedralskolens Solemnitetsal. Efterat Landemodets Forhandlinger vare indviede med Bøn og Psalmesang, gjorde jeg Forsamlingen bekendt med det ministerielle Circulaire til Biskopperne angaaende de kirkelige Spørgsmaal, som ønskedes behandlede ved det udvidede Landemode samt med Lovforslaget angaaende Oprettelse af Frimenigheder indenfor Folkekirken i den Stikelse, som dette Forslag havde modtaget ved anden Behandling i Landsthinget.

Derpaa forelagde jeg Forsamlingen det Spørgsmaal:

Antager Landemodet, at man hensigtsmæssigt kan raade Bod paa forhaanden værende kirkelige Brøst og Savn ved Oprettelse af Frimenigheder indenfor Folkekirken?

Før Discusstonen begyndte, bad jeg Landemodet lægge Mærke til, at Cultusministeren ikke havde forlangt dets Betænkning angaaende Pastor Birkebalds Menighed i Nyslinge, hvorfor der ikke vilde være nogen Grund, til under Forhandlingerne at berøre denne Menigheds Stilling, især da disse særlige Forhold have udviklet sig i et andet Stift.

Under Discusstonen høvede sig enkelte Stemmer til Bedste for Frimenigheder. Saaledes meente Sognepræsten i Randers, Pontoppidan, at der vistnok i hele Landet ikke fandtes nogen extensiv Trang til Oprettelse af Frimenigheder indenfor Folkekirken, men Trangen var vistnok intensiv, hvor den fandtes. Han gjorde gjældende, at det vilde være rigtigt af Folkekirkens Styrelse at imødekomme denne Trang og afhjælpe den ved Oprettelse af Frimenigheder, forsaavidt den folkekirkelige Orden kunde tilstede det. Sognepræsten i Gjøvdal, Madsen, tiltraadte Pontoppidans Anskuelse, som bleve angrebne af Forskjellige, der meente, at der hverken fandtes nogen extensiv eller intensiv Trang til Frimenigheder indenfor Folkekirken, og at en saadan Foranstaltning var i sig selv forkastelig og i sine Følger fordærvelig for den danske Folkekirke. Saaledes viste Provst Bram-Gad, i hvor høi Grad en saadan Foranstaltning vilde virke opløsende paa Folkekirken; Professor Langhoff antog, at Kirkens Brøst albrig kunde læges, men kun forværres derved, at den skulde rumme 2 Hold Præster og Menigheder, hvoraf det ene Hold havde større Friheder og Rettigheder end det andet; hvor stor en Ven han end var af kirkelig Frihed, maatte han dog modsætte sig et saa kirkeopløsende Forslag. Den residerende Capellan ved Domkirken i Aarhus, Schjødt, antog, at der ingenlunde i Menigheder og Præster fandtes et saa mægtigt aandeligt Liv, at det kunde bære og opfylde de overordentlige Fordringer, der maatte stilles til saadanne overordentlige Menigheder og Præster, der vilde arbejde under overordentlige Forhold. Provst Høegh-Guldberg meente, at Friskirker indenfor Folkekirken kun vilde fremkalde Tvedragt og Spaltning, og Pastor Søeborg meente, at et Lovforslag om Friskirker indenfor Folkekirken først burde komme frem og discuteres, naar Folkekirken havde faaet sin ved Grundloven lovede Forfatning.

Under Discusstonen havde Pastor Pontoppidan gjort det Forslag, „at Landemodet skulde indgaae til Cultusministeren med Bøn om, at han vilde forelægge Rigsdagen et Lovforslag, hvorved Ministeren bemyndiges til ved særegne vanskelige Menighedsforhold at ordne disse